

Izabela Seredocha *

SPRAWOZDANIE Z WIZYTY STUDYJNEJ W HISZPANII W DNIACH 25–28 CZERWCA 2019 R., ZORGANIZOWANEJ PRZEZ REGIONALNY OŚRODEK POLITYKI SPOŁECZNEJ URZĘDU MARSZAŁKOWSKIEGO W OLSZTYNIE

Elbląska Uczelnia Humanistyczno-Ekonomiczna otrzymała zaproszenie do wzięcia udziału w wizycie studyjnej w Madrycie, w dniach 25–28 czerwca 2019 r., w ramach projektu pn. *Ekonomia społeczna na Warmii i Mazurach*. Projekt współfinansowany jest z Europejskiego Funduszu Społecznego, w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014–2020.

Zaproszenie to było efektem współpracy EUH-E z Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego. W kwietniu 2019 r. zostało podpisane porozumienie pomiędzy Rektorem EUH-E prof. dr. Zdzisławem Dubiellą a Marszałkiem Województwa Warmińsko-Mazurskiego Gustawem Markiem Brzezinem. Porozumienie dotyczy wspólnego realizowania działań związanych z popularyzowaniem wiedzy na temat ekonomii społecznej, poprzez wymianę doświadczeń, wspólną organizację przedsięwzięć (konferencji, targów, spotkań, wizyt studyjnych). Współpraca dotyczy także realizacji praktyk zawodowych w podmiotach ekonomii społecznej.

* Dr, prof. EUH-E, Elbląska Uczelnia Humanistyczno-Ekoniczna.

W wizycie studyjnej uczestniczyło osiemnaście osób. Byli to przedstawiciele podmiotów ekonomii społecznej na Warmii i Mazurach, Uniwersytetu Warmińsko Mazurskiego w Olsztynie i Urzędu Marszałkowskiego w Olsztynie. Elbląską Uczelnię Humanistyczno-Ekonomiczną reprezentowała dr Izabela Seredocha, prorektor ds. kształcenia. Celem wizyty było zapoznanie się uczestników ze strukturą i organizacją hiszpańskiego systemu przedsiębiorczości społecznej w wybranych kluczowych sferach rozwoju. Program przewidywał:

- 1) zapoznanie się z doświadczeniami podmiotów ekonomii społecznej w Hiszpanii, w tym z systemem planowania, zarządzania i organizacji oraz realizowanymi przez dane instytucje zadaniami;
- 2) zapoznanie się z najnowszymi i innowacyjnymi tendencjami rozwoju polityki społecznej w Hiszpanii, w tym prowadzoną aktywizacją środowisk lokalnych;
- 3) prezentacja dobrych praktyk z obszaru hiszpańskiej przedsiębiorczości społecznej;
- 4) zapoznanie się z zasadami współpracy przedsiębiorstw społecznych z otoczeniem sektora ekonomii społecznej w oparciu o realizowany model partnerstwa, w tym z zasadami współpracy z lokalnym samorządem.

Uczestnicy wizyty odwiedzili sześć ośrodków ekonomii społecznej. Pierwszym z nich był Altrapolab – organizacja specjalizująca się w kreatywnych formach recyklingu odzieży i tekstyliów. Oprócz kreatywnego wzornictwa i produktowych innowacji prowadzi również różnorodne warsztaty i kursy dla dorosłych, młodzieży i dzieci, ukierunkowane na odpowiedzialną konsumpcję różnych produktów użytkowych i poszukiwanie możliwości nowych zastosowań produktów po ich wcześniejszej modyfikacji. Atrapolab współpracuje też z placówkami kulturalnymi, teatrami, projektując elementy scenografii teatralnej, kostiumy i dekoracje.

Bardzo interesująca okazała się wizyta mająca na celu zapoznanie się z możliwościami i realizowanymi zadaniami platformy MARES (Vivero de Iniciativas Ciudadanas). To rodzaj platformy typu *open source* (otwarte źródło), ukierunkowanej na współpracę, upowszechnianie i promowanie inicjatyw obywatelskich oraz transferowanie innowacyjnych pomysłów do przestrzeni publicznej. Inicjatywy te uwzględniają nowe koncepcje i metody działania, tzw. alternatywne sposoby realizacji pomysłów. Platforma funkcjonuje na zasadach polskiego ośrodka wsparcia ekonomii społecznej. Powołanie takiego podmiotu było inicjatywą samorządu madryckiego.

Platforma zatrudnia obecnie ok. stu osób. Jest finansowana w 80% ze środków unijnych, pozostałe 20% zapewnia samorząd. Jej głównym celem

jest transfer do przestrzeni publicznej innowacyjnych rozwiązań inicjowanych przez podmioty ekonomii społecznej lub osoby, które takie podmioty chcą powołać i mają konkretny pomysł.

MARES uwzględnia pięć osi działania:

- 1) transport publiczny,
- 2) żywność, sektor spożywczy,
- 3) recykling,
- 4) energię odnawialną,
- 5) opiekę nad dziećmi, niepełnosprawnymi i osobami starszymi.

Organizacja działa jak polski inkubator przedsiębiorczości. W Madrycie są cztery takie ośrodki. Ten wizytowany przez polską grupę mieści się w centrum stolicy Hiszpanii, w wyremontowanym przez urząd miasta budynku, pozostałe trzy zlokalizowane są na peryferiach miasta.

Platforma MARES stanowi rodzaj pomostu między podmiotami oferującymi usługi i produkty w wymienionych pięciu obszarach a administracją publiczną, co ma wpływ na sprawniejsze przeniesienie inicjatyw obywatelskich do przestrzeni społecznej. Inicjuje i koordynuje współpracę w ramach struktury sieciowej. Wpływa na realizację polityki społecznej w mieście. Stwarza nowe możliwości młodym ludziom. Udziela wsparcia merytorycznego podmiotom ekonomii społecznej lub przedsiębiorstwom, które chcą się przekształcić w podmiot ekonomii społecznej. Zapewnia doradztwo podatkowe, finansowe, pośredniczy w pozyskiwaniu kredytów z tzw. banków etycznych. Umożliwia kontakt z ekspertami i pomoc w opracowaniu biznesplanu, strategii marketingowej danego przedsięwzięcia, przeprowadzeniu analizy rynku, analizy branży, zapewnia obsługę księgową, informatyczną itp. Możliwe jest także pozyskiwanie ekspertów do realizacji konkretnego niszowego projektu. W siedzibie MARES podmioty objęte pomocą mogą zorganizować akcję promocyjną swojej oferty produktowo-usługowej połączoną ze sprzedażą. Tego typu akcje mogą mieć jednak charakter incydentalny.

Podmiot spełniający kryteria związane z uzyskaniem wsparcia jest zobowiązany do podpisania z urzędem miasta umowy. Na jej podstawie korzysta ze wsparcia nieodpłatnie przez okres do dwóch lat.

Vivero de Iniciativas Ciudadanas jest organizacją otwartą, opartą na współpracy i ukierunkowaną na promowanie, rozpowszechnianie i wspieranie inicjatyw związanych z poprawą jakości życia w mieście. Monitoruje inicjatywy obywatelskie, usprawnia sieci współpracy, umożliwia tworzenie społeczeństwa sieciowego, koordynuje działania podmiotów, zapewnia dostęp do specjalistycznej wiedzy. Organizuje też szkolenia uwzględniające

potrzeby wynikające z aktualnie realizowanych projektów lub projektów przygotowywanych do realizacji. Docelowo ma to wpływ na podnoszenie jakości społeczeństwa obywatelskiego.

Transfer wiedzy odbywa się nie tylko na tradycyjnych szkoleniach, ale także na spotkaniach, sesjach informacyjnych, w przestrzeni wirtualnej oraz ewentualnie. Przez trzy lata istnienia zrealizowano wspólnie 450 projektów. Można przyjąć, że każde centrum zrealizowało przez ten czas ponad 110 projektów. Obecnie ze wsparcia MERES korzysta 80 podmiotów. Przykład tej działalności można potraktować jako modelowy.

Tego samego dnia zaplanowana była również wizyta w Grupie Tangente, działającej jako spółdzielnia. Tangente to organizacja społeczno-przedsiębiorcza, oferująca wysokiej jakości usługi definiowane przez takie wartości, jak: równość, zrównoważony rozwój, różnorodność, partycypacja społeczna i rozwój lokalny. Przedstawiciele spółdzielni od ponad dwunastu lat prowadzą działalność gospodarczą w różnych obszarach oraz realizują rozmaite projekty, jak na przykład projekt restauracji agroekologicznej.

W drugim dniu wizyty, czyli 27 czerwca 2019 r., uczestnicy wyjazdu mogli zapoznać się ze strukturą i zadaniami Recumadrid. To rodzaj organizacji *non profit*, której celem jest wdrożenie do aktywności społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Działalność firmy sprowadza się do pozyskiwania i recyklingu dużych urządzeń i maszyn oraz przedmiotów codziennego użytku. Recumadrid prowadzi sprzedaż artykułów z tzw. drugiej ręki. Są to odrestaurowane meble, naprawiona odzież oraz inne przedmioty użytkowe. Posiada własny sklep w Madrycie. Organizacja prowadzi także szkolenia z zakresu konserwacji mebli i innych przedmiotów codziennego użytku.

Kolejna wizytowana organizacja w Madrycie to Germinando. Celem organizacji jest wspieranie inicjatyw publicznych i prywatnych, nastawionych na zrównoważony rozwój i ochronę środowiska. Germinando promuje przedsiębiorczość, której nadrzędnymi celami są tworzenie miejsc pracy i troska o środowisko naturalne. Organizuje kursy z zakresu agrokultury ekologicznej i ogrodnictwa. Germinando zrywa z biznesowym modelem, w którym nadrzędnym celem działalności gospodarczej jest uzyskanie jak najwyższych korzyści ekonomicznych.

Ostatnim wizytowanym podmiotem było przedsiębiorstwo ekonomii społecznej – La Corriente-Ecooo. Ecooo to organizacja *non profit*, angażująca się i inicjująca różne przedsięwzięcia związane z energią odnawialną. Ecooo promuje i popularyzuje wiedzę na temat innowacyjnych możliwości

pozyskiwania energii odnawialnej. Prowadzi w tym obszarze działalność gospodarczą, komercjalizując energię elektryczną w stu procentach odnawialną i promuje rozwiązania nastawione na samowystarczalność energetyczną i autokonsumpcję. La Corriente organizuje szkolenia i edukuje społeczeństwo w duchu odpowiedzialności za środowisko naturalne, co należy uznać za bardzo cenną inicjatywę.

Organizowana przez olsztyński Ośrodek Wspierania Polityki Społecznej wizyta studyjna w Madrycie była doskonałą okazją do poznania zasad współpracy oraz zadań realizowanych przez podmioty ekonomii społecznej. Sprzyjała też nawiązaniu ciekawych kontaktów. Dobre praktyki z tego obszaru działania zostaną przekazane studentom EUH-E w ramach zajęć z ekonomii społecznej i podstaw zarządzania. Posłużą również do inicjowania nowych działań z zakresu popularyzacji wiedzy na temat ekonomii społecznej.

